

DE GESCHIEDENIS VAN DE WERELD

TEKENINGEN : L. EN F. FUNCKEN

TEKST DOOR J. SCHOONJANS

DE FRANS-BRITSE ENTENTE

Op het ogenblik dat de dageraad van de XXe eeuw aanbrak, schreef de historicus Lavissee : « Het vermogen de geschiedenis te leiden is geen blijvend eigendom. Europa, dat dit vermogen, drie duizend jaar geleden, van Azië heeft geërfd, zal het misschien niet behouden ! » Europa was intussen verdeeld in twee groepen. Tegenover de Driebond stond de Entente. Frankrijk, geallieerd met Rusland, reikte Engeland de hand.

MAROKKO

In ruil voor deze offers kreeg Frankrijk van Groot Britannië de belofte welwillend toe te zien in het geval Frankrijk zich zou mengen in de binnenlandse aangelegenheden van Marokko. En Frankrijk droomde van Marokko ! Dit land immers zou het Algerijns-Tunesisch blok zo prachtig voltooien... Marokko was een mooi land met prachtige steden : Marrakesj, Fez, Rabat, Casablanca, Tanger. De Berbers, dat fiere en vrije volk onderwerpen... Wat een droom !

TANGER

Om die droom te verwezenlijken stond Duitsland in de weg. Op 31 maart 1905 volgde er een coup de théâtre. Keizer Willem II ontscheeptte te Tanger. Hij werd ontvangen door Moulay-Abdel-Malek, oom van de Sultan. Hij begaf zich naar de Duitse legatie en stak aldaar een redevoering af die enige deining verwekte. Hij dreigde Frankrijk met oorlog indien het de onafhankelijkheid van Marokko zou schenden ! De Sultan wees de hervormingen door Frankrijk voorgesteld van de hand en Delcassé moest ontslag nemen.

DELCASSE

Frankrijk had in die tijd een scherpzinnige minister van buitenlandse zaken, nl. Théophile Delcassé. Hij voerde met succes een vriendschapspolitiek niet alleen tegenover Italië en Spanje, maar ook en vooral tegenover Engeland. Op 8 april 1904 ondertekende hij met Engeland een verdrag waarbij alle betwiste zaken tussen de twee landen en in het bijzonder alle economische geschillen, bijgelegd werden.

BETWISTE ZAKEN

Frankrijk verzaakte definitief aan Egypte en erkende het Britse protectoraat over het land, dat het zelf zo graag had ingepalmd. Verder stond Frankrijk aan Engeland het uitgestrekte en volkrijke territorium van Nigeria af, van aan de monding van de Niger tot aan het Tsaadmeer. Ten slotte deed Frankrijk afstand van de privileges, waarvan het sedert ongeveer twee eeuwen genoot op het eiland Newfoundland, nabij de Canadese kust. De New Foundlanders waren meestal Bretoenen die op kabeljauw visten.

ALGESIRAS

Tegen wil en dank moest Frankrijk de conferentie aanvaarden, die in het begin van 1906 gehouden werd te Algesiras in het zuiden van Spanje. Frankrijk aanvaardde de territoriale integriteit van Marokko, de vrijheid van de Sultan en de economische gelijkheid. In ruil kreeg Frankrijk het recht in de havens politiecorpsen op te richten en dit met de medewerking van Spanje en onder het bevel van een Zwitsers officier.

